

**ДО
Д-Р АСЕН МЕДЖИДИЕВ
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР НА
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МЕДЖИДИЕВ,

На основание чл. 54, ал. 15 от Закона за Сметната палата, приложено Ви изпращаме окончателен Одитен доклад № 0400114521, съдържащ немодифицирано мнение относно консолидирания годишен финансов отчет на Министерство на здравеопазването за 2021 г., и приложеният към него одитиран годишен финансов отчет.

Приложение: съгласно текста.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Цветан Цветков)

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА **№ 0400114521**

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Министерството на здравеопазването за 2021 г.

София, 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Правно основание за извършване на одита	5
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет.....	5
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет.....	5
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет	7
Некоригирани неправилни отчитания	7
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби	18
Коригирани неправилни отчитания	18
Съществени недостатъци на вътрешния контрол.....	22
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства.....	24

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
СЕС	Сметки за средства от ЕС
ДСД	Други сметки и дейности
ДПБ	Държавна психиатрична болница
МЗ	Министерство на здравеопазването
РЗИ	Регионалните здравни инспекции
СМР	Строително Монтажни Работи
УМБАЛ	Университетска многопрофилна болница за активно лечение
МОБАЛ	Многопрофилна областна болница за активно лечение
СБАЛАГ	Специализирана болница за активно лечение по акушерство и гинекология
ЕАД	Еднолично акционерно дружество
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
ДКЦ	Диагностично-консултативен център
НСБФТР	Национална специализирана болница за физикална терапия и рехабилитация
СБАЛДБ	Специализирана болница за активно лечение по детски болести
НЦТХ	Национален център по трансфузионна хематология
НЦЗПБ	Национален център по заразни и паразитни болести

**ДО
Г-Н ВЕЖДИ РАШИДОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
48-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
Д-Р АСЕН МЕДЖИДИЕВ
МИНИСТЪР НА
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Министерството на здравеопазването, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2021 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Министерството на здравеопазването към 31 декември 2021 г. и за неговите консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните му парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Министерството на здравеопазването в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2022 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-01-145 от 07.12.2021 г., изменена със Заповед № ОД-04-01-052 от 19.05.2022 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключенията на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Сред въпросите, комуникирани с ръководството, Сметната палата определя тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одитни въпроси. Сметната палата описва тези въпроси в одитния доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществен интерес от тази комуникация.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществен интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

I. Установени неправилни отчитания в предходни финансови одити, некоригирани в ГФО на МЗ за 2021 г.

1. Във връзка с проведена инвентаризация на основание заповед от 2016 г. на министъра на здравеопазването и Доклад на председателя на комисията, е предложено да бъде създадена нарочна комисия, с цел оценка на възможността за отписване на активи, признати по сметка 2109 „Други нематериални дълготрайни активи“, на обща стойност 553 149 лв.¹, поради изтекъл срок на абонамент и лиценз.

През 2020 г. е назначена комисия от министъра на здравеопазването със задача да бъдат проверени активите с изтекъл лиценз и абонамент, признати по сметката. В резултат на извършената проверка са съставени и утвърдени от министъра на здравеопазването Опис-предложение, протокол за бракуване на нематериални дълготрайни активи, доклад от комисията от 18.01.2021 г. и доклад от 18.02.2021 г. от проведената годишна инвентаризация. Към 31.12.2021 г., активите са налични в салдото

¹ 486 лв. вещно, облигационно и търговско право, 540 703 лв. електронен здравен портал и 11 960 лв. ъпгрейд

по сметка 2109 „Други нематериални дълготрайни активи“.²

Във връзка с възникнали допълнителни въпроси по доклада от 18.01.2021 г. от министъра на здравеопазването е изпратено писмо на 21.10.2021 г. до дирекция „Електронно здравеопазване“ за становище по предложенията в доклада, относно текущото състояние на цитираните активи, необходимостта от използването им и предприемане на последващи действия. До приключване на одита не е получено становище от дирекция „Електронно здравеопазване“.

Неправилното отчитане е установено при извършения финансов одит на ГФО на Министерство на здравеопазването за 2019 г. и за 2020 г., и не е коригирано към 31.12.2021 г.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието, паричните потоци и собствения капитал и чл.28, ал.3 от „Вътрешни правила за провеждане на инвентаризация, бракуване и ликвидация на дълготрайни материални и нематериални активи и материални запаси“.

С размера на неправилното отчитане са завишени шифър 0020 „Нематериални дълготрайни активи“ от актива на баланса и шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса и е занижен шифър 0693 „Намаление на нефинансови активи от други събития“ от Отчета за приходите и разходите.

2. При извършения финансов одит на ГФО на Министерство на здравеопазването за 2019 г. е установено, че в Държавна психиатрична болница гр. Карлуково (ДПБ), през последните три години не е извършван преглед за обезценка на капитализираните по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ разходи за незавършено строителство, в размер на 1 207 265 лв.

През 2020 г., в ДПБ - Карлуково е извършен преглед за преоценка от независим оценител на сграда³ с отчетна стойност 171 900 лв. и капитализирани разходи за основен ремонт на същата по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, в размер на 1 207 265 лв. В доклада на оценителя не са разграничени справедливите стойности на сградата и капитализираните разходи за основен ремонт. В резултат на това, стойността на сградата е завишена със 138 667 лв., чрез кредитиране на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“, а капитализираните разходи за основен ремонт са занижени с 1 207 265 лв. като е дебитирана същата сметка.⁴

Неправилното отчитане е установено при извършения финансов одит на ГФО на Министерство на здравеопазването за 2020 г., както и при извършеното предварително проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на министерството към 30.09.2021 г. и не е коригирано към 31.12.2021 г.

Не са спазени разпоредбите на чл. 3, ал. 3 от Закона за счетоводството за текущото счетоводно отчитане на основата на документалната обосновааност на стопанските операции.

Не е спазено изискването за осчетоводяването на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

С размера на неправилното отчитане са занижени шифър 0014 „ДМА в процес

² ОД №№ 1 и 7

³ идентификационен № 36511.119.63.12

⁴ ОД №№ 1 и 7

на придобиване“ от актива на баланса и шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса.

3. В МЗ, за придобити сгради преди 01.01.2017 г.,⁵ (с обща отчетна стойност 10 728 734 лв.) признати по сметка 2031 „Административни сгради“, при първоначалното определяне на остатъчния срок на годност не са взети предвид годината на придобиване и тяхното физическо състояние. Неправилно са определени остатъчните срокове на ползване на тези активи, тъй като те са идентични с определените в Амортизационната политика срокове за новопридобити активи.⁶

Неправилното отчитане е установено при извършения финансов одит на ГФО на Министерство на здравеопазването за 2020 г., както и при извършеното предварително проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на министерството към 30.09.2021 г., и не е коригирано към 31.12.2021 г.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 65 от ДДС № 5 от 2016 г., относно определянето на остатъчния срок на годност на наличните към 01.01.2017 г. активи.

Неправилното отчитане е оценено по характер.

II. Установени некоригирани неправилни отчитания при изпълнение на финансовия одит на ГФО на МЗ за 2021 г.

4. В РЗИ Кюстендил, към 30.09.2021 г., разходи за довършителни ремонтни дейности на западното крило на сградата на РЗИ⁷ и разходи за строителен надзор, на обща стойност 198 400 лв.,^{8, 9} са капитализирани неправилно през месец май 2021 г. по дебита на сметка 2031 „Административни сгради“ в кореспонденция със сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, без наличие на документи за въвеждане в експлоатация. Удостоверението за въвеждане в експлоатация (УВЕ) на западното крило – втори етап е от 22.12.2021 г. При прегледа на документацията се установи, че ремонтът на западното крило¹⁰ е стартирал в предходни години, като сума, в размер на 99 962 лв.,¹¹ е капитализирана неправилно по сметка 2031 „Административни сгради“ на 30.12.2019 г., също без наличие на необходимата документация за въвеждане на западното крило в експлоатация.

Съгласно приложени окончателен доклад на строителния надзор и констативен акт Образец 15 от 16.12.2021 г., довършителните работи по втория етап на западното крило обхващат и четирите етажа на същото. От одитираната организация не е представена документация за изпълнените СМР на третия етаж на западното крило и

⁵ в ИАЛ Административна сграда - Д. Груев 8 – 5 865 317 лв.; в НЦРРЗ Сграда № 7 ВМА – 4 811 437 лв. и в ДМСГ Дебелец административна сграда 3 етаж – 51 980 лв.

⁶ ОД №№ 1 и 7

⁷ (втори и четвърти етаж съгласно протокол 01, неразделна част от договора за СМР)

⁸ 195 825 лв. за СМР съгласно договор от 18.12.2020 г., съгласно протокол от 21.05.2021 г. и 2 579 лв. за строителен надзор съгласно договор от 18.12.2020 г.

⁹ Сума в размер на 97 535 лв. от сумата 195 825 лв. е изпълнена от подизпълнител на изпълнителя на СМР съгласно договор от 06.01.2021 г.

¹⁰ (първи и част от четвъртия етаж съгласно техническа спецификация към договора за СМР)

¹¹ 98 142 лв. за СМР съгласно протокол акт образец 19 от 18.12.2019 г.; 1 472 лв. за строителен надзор и 348 лв. за строителна линия на нивото на строежа;

одитния екип не може да потвърди и изрази увереност за извършени СМР, на каква стойност и капитализирани ли са по сметка 2031 „Административни сгради“.¹²

От одитираната организация не е направен преглед и анализ на документацията за степента на завършеност на обекта и капитализиране на сумите по сметка 2031 „Административни сгради“. Всички извършени през годините разходи за довършителни ремонтни дейности на западното крило на сградата на РЗИ Кюстендил следва да се капитализират в стойността на сградата, призната по сметка 2031 „Административни сгради“ месец декември 2021 г., след издаване на Удостоверение за въвеждане в експлоатация.

Процеса по начисляване на амортизации на западното крило на сградата на РЗИ следва да стартира от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е придобит или въведен в употреба.¹³

Одитираната организация не осъществява ефективен контрол при съставяне на строителната документация за извършването на строително-монтажните работи. Въведените контроли не са разкрили и коригирали неправилни отчитания, свързани с възлагане и отчитане на строително-монтажни дейности.

Не са спазени изискванията на т. 16.15. от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, във връзка с т. 6.1 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, относно последващите разходи за дълготрайни материални активи, когато е вероятно предприятието да има икономическа изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив.

Не са спазени указанията на МФ дадени в т. 36.1 от ДДС № 05 от 2016 г., съгласно които начисляването на амортизацията започва от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е придобит или въведен в употреба (за идентифицираните като трайно неупотребявани активи по т. 23-буква „з“ подновяването на начисляването на амортизацията започва от месеца, когато отново започват да се ползват в дейността на бюджетната организация като амортизируем актив).

Неправилното отчитане е оценено по характер.

5. В ЦУ на МЗ, учредени права за строеж, на обща стойност 2 991 715 лв., признати в отчетна група СЕС по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ във връзка с инвестиционен проект BG16RFOP001-4.001-0001 "Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ",¹⁴ с основна цел на проекта обновяване и модернизация на сградния фонд и оборудването в системата на спешната помощ на територията на цялата страна, по който не е приключил процесът по модернизация на сградния фонд, са прехвърлени неправилно по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в отчетна група „Бюджет“.¹⁵

¹² Съгласно приложено пояснение от РЗИ Кюстендил, третият етаж на западното крило е ремонтиран през 2006 година (но не е въведен в експлоатация) от РЦЗ Кюстендил.

¹³ ОД № 2 и 7

¹⁴ по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16RFOP001-4.001 „Регионална здравна инфраструктура“ в рамките на Приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура“, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

¹⁵ ОД № 10

В Счетоводната политика на Министерство на здравеопазването при придобиване на активи със средства от ЕС не е определен подход на прехвърляне на дълготрайните активи от отчетна група СЕС в отчетна група „Бюджет“ или ДСД – месечно или тримесечно, или на база друг подход.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 17 от ДДС № 05 от 2016 г., относно определянето на подход при прехвърляне на активите от отчетна група СЕС.

С размера на неправилното отчитане шифър 0014 „ДМА в процес на придобиване“ от актива на баланса е завишен в отчетна група „Бюджет“ и е занижен в отчетна група СЕС и шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса е завишен в отчетна група „Бюджет“ и е занижен в отчетна група СЕС.

6. В ЦУ на МЗ, в отчетна група СЕС – КСФ, към 31.12.2021 г. в салдото по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ са налични предоставени аванси по договори за СМР, в общ размер на 5 638 235 лв., в т.ч. 818 266 лв. платени през 2019 г. и 2020 г. по четири броя договори с доставчици на стоки и услуги. От ЦУ не е извършен анализ, и при основание за това, да се извърши оценка на етапа, до който е достигнал процесът на придобиване на дълготрайните активи, за които в предходни отчетни периоди са предоставени авансите. Следвало е да се приложат указанията дадени от МФ в т. 16.6 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, както и с раздел V, т. 12 от Счетоводната политика на Министерство на здравеопазването,¹⁶ като се определи приблизителна счетоводна оценка на разходите на съответния етап на придобиването, които към края на отчетната година не са осчетоводени по съответните сметки от подгрупи 207 „Дълготрайни материални активи в процес на придобиване“, 607 „Наеми и разходи за инфраструктурни обекти, земя и други активи и активи с художествена и историческа стойност“ и от подгрупа 220 „Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) "Други сметки и дейности" в отчетна група ДСД.^{17, 18}

Не са спазени указанията на т. 16.6 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и раздел V, т. 12 от Счетоводната политика на Министерство на здравеопазването, относно оценяване и осчетоводяване на разходите по придобиване на ДМА на база на достигнатия етап на процеса/доставката, а не въз основа на платените авансово суми на доставчика към 31.12.2021 г.

Неправилното отчитане е оценено по характер.

7. В ЦУ на МЗ получени парични чужди средства (депозити и гаранции), в размер на 615 207 лв., са осчетоводени по сметка 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ неправилно в отчетна група „Бюджет“, вместо в отчетна група ДСД.¹⁹

¹⁶ ОД № 8

¹⁷ така определената сума на счетоводна оценка на разходите по придобиването се начислява по съответните сметки от подгрупи 207, 607 и сметки от подгрупа 220 от ДСД, а в началото на следващата година записванията по т. 16.6.1 от ДДС № 20 от 2004 г. се сторнират чрез червено сторно (операцията се отразява в отчетността за новата отчетна година)

¹⁸ предвид на това, че начислените за отчетната година суми са приблизителни начислени оценки, а не реално дължими вземания и задължения, препоръчва се при кредитирането на сметки 4020 и 4040, сумите да се отнасят по отделна аналитична сметка (контра-сметка), с оглед при тези операции да не се засягат индивидуалните партии на доставчиците

¹⁹ ОД № 9

Не са спазени указанията дадени от МФ с Раздел II Организация на бюджетното счетоводство в отчетни групи (стопански области) на ДДС № 14 от 2013 г., във връзка с разпоредбите, регламентирани с чл. 9 от ЗПФ.

С размера на неправилното отчитане шифър 0529 „Други краткосрочни задължения“ от пасива на баланса е завишен в отчетна група „Бюджет“ и е занижен в отчетна група ДСД.

8. В Министерство на здравеопазването, по дългосрочно вземане по Договор № РД-16-315-1 от 30.07.2015 г., между министерството и УМБАЛ „Александровска“ ЕАД за закупуване на медицинска апаратура и други дълготрайни активи, признато по сметка 5322 „Предоставени дългосрочни заеми и временна финансова помощ на предприятия от сектор "Държавно управление"“, не е признат припадащия се текущ дял от главницата, подлежаща на получаване в рамките на една година от края на отчетния период, в размер на 588 889 лв., по сметка 5323 „Текущ дял по дългосрочни заеми и временна финансова помощ на предприятия от сектор "Държавно управление"“. В резултат на допуснатото неправилно отчитане крайното дебитно салдо по сметка 5322 „Предоставени дългосрочни заеми и временна финансова помощ на предприятия от сектор "Държавно управление"“ е завишено с 588 889 лв., а по сметка 5323 „Текущ дял по дългосрочни заеми и временна финансова помощ на предприятия от сектор "Държавно управление"“ е занижено със същата стойност.²⁰

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието, паричните потоци и собствения капитал, както и указанията на МФ, дадени в Раздел VI. от Встъпителното ръководство по прилагане на сметкоплана на бюджетните предприятия, относно дългосрочни и текущ дял на дългосрочни заеми - последната категория включва подлежащите за погасяване главници по дългосрочен дълг в рамките на една година от края на отчетния период.

С размера на неправилното отчитане е завишен шифър 0061 „Дългосрочни вземания по заеми“ и е занижен шифър 0062 „Краткосрочни вземания по заеми“ от актива на баланса в отчетна група „Бюджет“.

9. На 25.05.2021 г. редовното общо събрание на акционерите на МОБАЛ Велико Търново е гласувало увеличение на капитала чрез непарична вноски, в размер на 6 359 245 лв., включваща стойността на основният ремонт на сградата, оборудването и санитарните автомобили, съгласно приложения към Решение №135 от 02.02.2016 г. на Министерски съвет. Промените в капитала са вписани в Търговския регистър на 02.06.2021 г.

В Министерство на здравеопазването за част от непаричната (апортна) вноски, в размер на 568 200 лв., е съставено счетоводно записване по дебита на сметка 5112 „Участия в съвместно контролирани предприятия в страната“ в неправилна кореспонденция със сметка 7994 „Увеличение на финансови активи (приходно-разходни позиции) от други събития“, вместо в кореспонденция със съответната сметка от подгрупа 71 „Приходи от продажби на активи и услуги и доходи от дялови участия“.

Не са спазени изискванията за осчетоводяването на разходите/приходите (стопанските операции) по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

²⁰ ОД № 9

С размера на неправилното отчитане е завишен шифър 0794 „Увеличение на финансови активи от други събития“ и занижен шифър 0722 „Продажба на нефинансови дълготрайни активи“ от Отчета за приходите и разходите в отчетна група „Бюджет“.

10. При извършени одитни процедури за проверка на счетоводното отразяване на промените в дела на инвестицията на МЗ в предприятия в страната, се установи следното:²¹

10.1. При счетоводното отразяване на дела на инвестицията на МЗ в СБАЛАГ „Майчин Дом“ ЕАД – София са съставени без основание счетоводни записвания по дебита и кредита на сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“, всяко на стойност 2 426 000 лв., съответно в кореспонденция със сметка 7171 „Дялово участие във финансовия резултат на предприятия в страната с мажоритарно участие-нето“ и със сметка 7804 „Преоценки на финансови активи (финансиращи позиции)“. В резултат на това, със стойността на записванията са завишени оборотите по сметки 7171 „Дялово участие във финансовия резултат на предприятия в страната с мажоритарно участие-нето“ и 7804 „Преоценки на финансови активи (финансиращи позиции)“.

Не са спазени чл. 3, ал. 3 и чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството, относно достоверно показване на ефектите от операциите и за осъществяване на текущо счетоводно отчитане от предприятията на основата на документална обоснованост на стопанските операции и факти.

С размера на неправилното отчитане е завишен шифър 0718 „Приходи от дивиденди и дялово участие“ и е занижен шифър 0782 „Преоценки на финансови активи“ от Отчета за приходите и разходите в отчетна група „Бюджет“.

10.2. При счетоводното отразяване на дела на инвестицията на министерството в МБАЛ „Свети Георги – Пловдив“ ЕАД по сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“ са допуснати следните неправилни отчитания:

10.2.1. В консолидирания предварителен Отчет за собствения капитал на УМБАЛ за 2021 г., Група VI Текуща печалба (загуба) от Раздел А. Собствен капитал, е признат дял, в размер на 66 000 лв., като собствен капитал, който не принадлежи на групата.

С размера на неправилното отчитане са завишени шифър 0051 „Дялове и акции“ от актива на баланса и шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса в отчетна група „Бюджет“.

10.2.2. В представения предварителен финансов отчет на болницата за 2021 г. на ред „Други изменения в собствения капитал“ от Очета за собствения капитал е представена сума, в размер 534 000 лв., с която е намалена неразпределената загуба от минали години. Съгласно пояснение от главния счетоводител на МБАЛ Свети Георги – Пловдив ЕАД, „сумата е въведена за изравняване началното състояние на отчета за собствения капитал на Групата с Баланса и заверените форми на групово ниво за 2020 г, поради неравнение на началното състояние на данните на дъщерните дружества и предприятието майка със заверените отчетни форми, поради продължителното отсъствие на главните счетоводители на ТМ „Свети Георги“ и ДКЦ „Свети Георги“.

В резултат от некоректно представената информация в МЗ, сумата, в размер на 534 000 лв., е осчетоводена като увеличение на капитала, следствие на финансовия резултат от предварителен отчет на болницата за 2021 г. по кредита на сметка 7171 „Дялово участие във финансовия резултат на предприятия в страната с

²¹ ОД № 11

мажоритарно участие-нето“ в кореспонденция със сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“.

Не са спазени чл. 3, ал. 3 и чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството, относно достоверно показване на ефектите от операциите и за осъществяване на текущо счетоводно отчитане от предприятията на основата на документална обосновааност на стопанските операции и факти.

Допуснатото е оценено по характер.

10.3. При счетоводното отразяване на дела на инвестицията на министерството в МБАЛ "Света Анна – Варна" АД е взета предвид статия „Внесен, но незаписан капитал“ от раздел А на пасива на баланса, която е формирана от крайното кредитно салдо на сметка 426 „Вземания по записани дялови вноски“ от индивидуалния Сметкоплан на лечебното заведение. Записванията за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г. в МБАЛ "Света Анна – Варна" АД по кредита на сметката са във връзка с получени средства за капиталови разходи от МЗ, а записванията по дебита на сметката за периода са свързани с увеличение на капитала на болницата със стойността на капиталовите разходи, предоставени от МЗ и община Варна (съгласно чл. 100, ал. 7 от ЗЛЗ).

Съгласно чл. 100, ал. 7 от ЗЛЗ, капиталът на лечебните заведения се увеличават само със стойността на усвоените средства от предоставените от бюджета капиталови разходи. Съгласно същите член и алинея, и **Раздел V от Методика за отпускане, мониторинг и контрол на целеви субсидии за капиталови разходи, отпускани от Министерство на здравеопазването на държавни лечебни заведения – търговски дружества**, неусвоените средства за капиталови разходи подлежат на възстановяване по бюджета на министерството. Съгласно **Раздел V Санкции за неизпълнение от образец на Договор за предоставяне на целева субсидия за капиталови разходи на държавни лечебни заведения**, сключван между МЗ и лечебните заведения, при констатиране на разходване на целева субсидия за капиталови разходи в отклонение от предмета на договора възложителят има право да развали договора и да поиска от изпълнителя да възстанови отпуснатата субсидия.

От гореизложеното може да се заключи, че по статия „Внесен, но незаписан капитал“ от раздел А на пасива на баланса на МБАЛ "Света Анна – Варна" АД, са представени получените средства за капиталови разходи, които не са усвоени. Същите може и да не се усвоят или целевата субсидия за капиталови разходи да се разходва в отклонение от предмета на договора, в резултат на което да се наложи средствата да се възстановят, и съответно да не се увеличи записания капитал на лечебното заведение. По статията също е възможно да са отчетени неусвоени средства за капиталови разходи предоставени от общини, които не са относими към дела на инвестицията на МЗ в лечебното заведение. Следователно Министерство на здравеопазването не е следвало да взима предвид статия „Внесен но незаписан капитал“ от раздел А на пасива на баланса при счетоводното отразяване на дела на инвестицията на министерството в МБАЛ "Света Анна – Варна" АД. В резултат на допуснатото неправилно отчитане е завишено крайното салдо по сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“ с 1 089 422 лв.

С размера на неправилното отчитане са завишени шифър 0051 „Дялове и акции“ от актива на баланса и шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса в отчетна група „Бюджет“.

10.4. При извършени одитни процедури за проверка на счетоводните записвания свързани с предварителните отчети на ТД, в които министерството има мажоритарно

участие и съвместно контролираните предприятия, се установиха следните неточности:
10.4.1. Съвместно контролираните предприятия:²²

- МБАЛ - Хасково АД, информацията в предварителния Отчет за собствения капитал към 31.12.2021 г. не съответства на информацията в предварителния Баланс на болницата към 31.12.2021 г., както и информацията в колона „Текуща година“ на Баланса към 31.12.2020 г., заверен от регистриран одитор, и информацията в предварителния Баланс към 31.12.2021 г. колона „Предходна година“.

Съгласно получено становище от МЗ, информацията в баланса е правилна, а в отчета за Собствения капитал е допусната техническа грешка в колона „Текуща печалба“ - 1 612 000 лв. Коректната сума е 1 200 000 лв. Информацията от баланса, заверен от регистриран одитор е върната. В колона „Предходна година“ към предварителен баланс е допусната техническа грешка.

- МБАЛ - Добрич АД, информацията в колона „Текуща година“ на Баланса към 31.12.2020 г., заверен от регистриран одитор, не съответства на информацията в предварителния Баланс към 31.12.2021 г. - колона „Предходна година“, както и с информацията в Отчет за собствения капитал към 31.12.2021 г. за салдото в началото на периода. Общо собственият капитал на дружеството в края на отчетната 2020 г. е в размер на 10 298 000 лв., а в началото на отчетната 2021 г. е в размер на 10 236 000 лв., или с 62 000 лв. по-малко.

Съгласно становище от МЗ, информацията заверена от регистриран одитор е на консолидирана основа, а представената информация по предварителни данни - на индивидуална основа.

- МБАЛ - Видин АД, информацията в колона „Текуща година“ на Баланса към 31.12.2020 г., заверен от регистриран одитор, и колона „Предходна година“ в предварителния Баланс към 31.12.2021 г. не съответства на информацията в предварителния Отчет за собствения капитал към 31.12.2021 г. за салдото в началото на периода. В предварителния *Отчет за собствения капитал* към 31.12.2021 г. собственият капитал на дружеството в началото на периода е в размер на 11 529 000 лв., а в колона „Текуща година“ на Баланса към 31.12.2020 г., заверен от регистриран одитор и колона „Предходна година“ в предварителния Баланс към 31.12.2021 г. е в размер на 11 603 000 лв., или със 74 000 лв. повече.

Съгласно становище от МЗ завереният от одитор консолидиран отчет е верен – информацията в него следва да се има предвид при отчитането на дела на инвестицията. Отчетът за Собствения капитал в началото на периода е с техническа грешка.

- МБАЛ - Пазарджик АД, в Баланса към 31.12.2020 г., заверен от регистриран одитор, и предварителния Баланс към 31.12.2021 г. „Текуща печалба/загуба“ за 2020 г. е в размер на 109 000 лв., а в предварителния Отчет за собствения капитал към 31.12.2021 г. салдото в началото на периода „Текуща печалба/загуба“ е в размер на 7 000 лв.

Допусната е техническа грешка при пренасянето, т.к. 7 000 лв. е печалбата на дружеството майка. Правилната информация, която следва да се има предвид е на заверения от регистриран одитор Баланс, или в размер на 109 000 лв.

В резултат от некоректно представената информация в Министерство на здравеопазването одитния екип не може да изрази увереност за правилното отчитане

²² договорно взаимоотношение, по силата на което две или повече страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол – над 51 %.

на промените в дела на инвестицията на министерството в МБАЛ - Хасково АД, МБАЛ - Добрич АД, МБАЛ - Видин АД и МБАЛ - Пазарджик АД.

Неправилното отчитане е оценено по характер.

10.4.2. Търговски дружества, в които МЗ е с мажоритарно участие, като съгласно становище от МЗ, несъответствията се дължат на допусната техническа грешка при пренасянето:²³

- НСБФТР ЕАД, информацията в колона „Текуща година“ на Баланса към 31.12.2020 г., заверен от регистриран одитор, и колона „Предходна година“ в предварителния Баланс към 31.12.2021 г. не съответства на информацията в предварителния Отчет за собствения капитал към 31.12.2021 г. за салдото в началото на периода. В предварителния *Отчет за собствения капитал към 31.12.2021 г.* собственият капитал на дружеството в началото на периода е в размер на 1 396 000 лв., а в колона „Текуща година“ на Баланса към 31.12.2020 г., заверен от регистриран одитор и колона „Предходна година“ в предварителния Баланс към 31.12.2021 г. е в размер на 1 399 000 лв., или с 3 000 лв. повече.

- СБАЛДБ Проф. Ив. Митев ЕАД, информацията в колона „Текуща година“ на Баланса към 31.12.2020 г. заверен от регистриран одитор и колона „Предходна година“ в предварителния Баланс към 31.12.2021 г. се различава от информацията в предварителния Отчет за собствения капитал към 31.12.2021 г. за салдото в началото на периода. В предварителния *Отчет за собствения капитал към 31.12.2021 г.* собственият капитал на дружеството в началото на периода е в размер на 3 411 000 лв., а в колона „Текуща година“ на Баланса към 31.12.2020 г., заверен от регистриран одитор и колона „Предходна година“ в предварителния Баланс към 31.12.2021 г. е в размер на 3 536 000 лв., или със 125 000 лв. повече.

- СБАЛАГ Майчин Дом ЕАД в предварителния Баланс към 31.12.2021 г. раздел III Резерв от последващи оценки (от пасива на Баланса) е в размер на нула лева и не съответства на информацията в предварителния Отчет за собствения капитал към 31.12.2021 г. за същата позиция (колона Резерв от последващи оценки) която е в размер на 2 426 000 лв. и статия Други резерви (от пасива на Баланса) в размер на 2 426 000 лв. не съответства на информацията в предварителния Отчет за собствения капитал към 31.12.2021 г. за същата позиция (колона Други резерви), която е в размер на нула лева.

В резултат от некоректно представената информация в Министерство на здравеопазването одитния екип не може да изрази увереност за правилното отчитане на промените в дела на инвестицията на министерството в НСБФТР ЕАД, УМБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕАД, СБАЛДБ „Проф. Ив. Митев“ ЕАД и СБАЛАГ „Майчин Дом“ ЕАД.

Неправилното отчитане е оценено по характер.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 28 от ДДС № 20 от 2004 г. относно осчетоводяване на припадащият се на бюджетното предприятие дял в годишния финансов резултат на търговски дружества.

11. В отчетна група СЕС, по сметка 1001 „Разполагаем капитал“ е налично салдо по приключили в предходни отчетни периоди проекти (преди 2015 г.), подлежащи на отчитане в същата отчетна група, в размер на 16 220 305 лв. Следвало е от одитираната

²³ държавата/общината са едноличен собственик на капитала на държавното предприятие/търговското дружество - (100 %)

организация да се приложи процедурата за приключването на сметката по реда на т. 59.7 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, съгласно т. 29 от ДДС № 6 от 2013 г. на МФ.²⁴

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 29 от ДДС № 6 от 2013 г. и т. 29 от ДДС № 09 от 2013 г., относно приключването на сметки 1001 „Разполагам капитал“ и 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“ за приключили проекти по оперативни програми.

С размера на неправилното отчитане е завишен шифър 0401 „Разполагам капитал“ и е занижен шифър 0402 „Акумулирано изменение на нетните активи от минали години“ от пасива на баланса в отчетна група СЕС.

12. По приключил проект „Разработване и внедряване на Национална информационна система по трансфузионна хематология“ в НЦТХ са признати разчети за операции със средствата по програми и проекти в отчетна група „Бюджет“ по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“, и огледално в отчетна група СЕС, в размер на 98 595 лв. Във връзка с наличните салда по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“, одитният екип отправи запитване относно причините, поради които не са закрити разчетите за операциите със средствата по програми и проекти, отчитани на начислена основа в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС по приключилия проект.²⁵

Съгласно получено от НЦТХ становище, допуснатото е в резултат на грешни осчетоводявания по време на изпълнението на проекта по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“, поради което е налично салдо по сметката в отчетни групи СЕС и „Бюджет“. Поради невъзможност да бъдат проследени извършените счетоводни операции преди 01.01.2015 г. (счетоводния софтуер не дава възможност за анализ на конкретните счетоводни записвания преди тази дата), когато вече се е наблюдавало това салдо, от НЦТХ не могат да бъдат посочени какви са конкретните допуснати неправилни отчитания и защо не е закрито салдото по приключилия проект.

Предвид гореизложеното, одитния екип не може да потвърди салдото по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“ за отчетни групи „Бюджет“ и СЕС в НЦТХ.²⁶

²⁴ ОД № 12

²⁵ При положение, че проект „Разработване и внедряване на Национална информационна система по трансфузионна хематология“ е приключил, защо не са закрити разчетите за операциите със средствата по програми и проекти, отчитани на начислена основа в отчетна група „Бюджет“ по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“ с едновременно огледално отчитане в отчетна група СЕС. При положение, че дебитното салдо по сметката в отчетна група СЕС дава информация за неизползваните средства получени по съответния проект, а в оборотна ведомост за отчетна група СЕС не са налични неразплатени разходи, посочете как са осчетоводявани изплатените суми за извършените разходи по проекта „Разработване и внедряване на Национална информационна система по трансфузионна хематология“ в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС и от къде са осигурени средствата за изплащане на извършените разходи

²⁶ ОД № 12

Салдото следва да бъде анализирано, като при наличие на окончателна верификация от УО и липса на задължения за възстановяване, то следва да се приложи процедурата на т. 8.9 от ДДС 20/2004 г.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 ал. 1 от ЗСч, относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието, паричните потоци и собствения капитал.

Неправилното отчитане е оценено по характер.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

1. Вътрешните правила за функциониране на Системата за финансово управление и контрол в Министерство на здравеопазването са утвърдени със Заповед № РД-01-332 от 18.09.2017 г. Утвърдените и прилагани вътрешни правила в МЗ не са актуализирани във връзка с промените в Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, влезли в сила от 2019 г., и издадените указания от министъра на финансите от 2019 г. и 2020 г.

Не са спазени изискванията на чл. 13, ал. 3, във връзка с чл. 3, ал. 1 и чл. 10, ал. 1 от ЗФУКПС, което е в несъответствие с Методическите насоки по елементите на финансово управление и контрол, и указанията на министъра на финансите, утвърдени със Заповед № ЗМФ 184 от 06.03.2020 г.

Коригирани неправилни отчитания

1. При извършени одитни процедури за проверка на счетоводното отчитане и балансовото признаване на дълготрайните активи в МЗ се установи следното:²⁷

1.1. По програма „Подобряване на контрола на туберкулозата в България“, финансирана със средства от безвъзмездна помощ, предоставена от Глобален фонд за борба със СПИН на Министерство на здравеопазването, е извършен основен ремонт на сградата, собственост на НЦЗПБ НРЛ по ТБ, непризната в баланса на Центъра до месец декември 2019 г. Сградата е осчетоводена по сметка 2039 „Друг сгради“, в баланса на Центъра, със стойността на ремонта от 1 097 453 лв., приключил през 2014 г. Към 30.10.2020 г. е направена експертна оценка от външен оценител за определяне справедливата стойност на сградата. При прегледа за преоценка, текущата възстановима стойност е съпоставена неправилно с отчетната стойност на сградата, вместо с балансовата;

1.2. При определяне на параметрите (срок на годност, амортизационна норма и амортизационна квота) в амортизационния план на сградата е допуснато следното:

- сградата е придобита преди 01.01.2017 г. и неправилно е заложен остатъчен срок на годност от 80 години, без да се вземе предвид годината на придобиване и физическото състояние на актива. Определеният остатъчен срок на годност на актива е идентичен с определеният в Амортизационната политика срок за новопридобити активи.

Неправилното отчитане е установено при извършения финансов одит на ГФО на Министерство на здравеопазването за 2020 г., потвърдено е при извършеното

²⁷ ОД №№ 1 и 7

предварително проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на МЗ към 30.09.2021 г. и е коригирано към 31.12.2021 г.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 82 от ДДС № 8 от 2018 г. относно изискването при извършване на преглед за обезценка да се съпоставя балансовата стойност на актива с текущата възстановима стойност, съответстваща на оставащия полезен срок и потенциал на икономическа изгода на актива.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 65 от ДДС № 5 от 2016 г., относно определянето на остатъчния срок на годност на наличните към 01.01.2017 г. активи.

2. В баланса на Министерство на здравеопазването към 30.09.2021 г. са признати следните активи:²⁸

- оборудване, осчетоводено по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ на обща стойност 4 689 005 лв.;

- санитарни автомобили, осчетоводени по сметка 2051 „Леки автомобили“ на обща стойност 152 121 лв.;

- извършен основен ремонт на сградата на МОБАЛ Велико Търново, капитализиран по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, на стойност 949 919 лв., с издадени документи, удостоверяващи приключването му през 2014 г.

Разходите за активите са финансирани със средства от ЕС, във връзка с изпълнение на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект по ОП „Регионално развитие“ 2007-2013 г.

Съгласно Решение № 135 от 02.02.2016 г. на Министерски съвет и чл. 7.1а от Общите условия към договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, конкретният бенефициент следва да прехвърли всички придобити активи, чрез непарична вноска (апортна вноска), по реда на Търговския закон на МОБАЛ Велико Търново.

Лечебното заведение, до 2020 г. е с 51 на сто дялово участие на министерството, като общото събрание на акционерите не е гласувало апортирането на придобитите активи в капитала на дружеството. В последствие, няколко пъти е свиквано Общото събрание, в чийто дневен ред са включвани точки за промяна в капитала, но решение за увеличение не е прието. Съгласно чл. 230, ал.2 от Търговския закон за промяна в капитала и устава на дружеството е необходимо мнозинство 2/3 от представения капитал.

На 25.05.2021 г. на редовното общо събрание на акционерите е гласувано увеличение на капитала, чрез непарична вноска, в размер на 6 359 245 лв. (стойността на основният ремонт на сградата, оборудването и санитарните автомобили, съгласно приложения към Решение № 135 от 02.02.2016 г. на Министерски съвет). Промените в капитала са вписани в търговския регистър на 02.06.2021 г. и Министерство на здравеопазването е следвало да състави съответните счетоводни записвания за отразяване промяната в дела на инвестицията си в МОБАЛ Велико Търново.

Неправилното отчитане е установено при извършеното предварително проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на МЗ към 30.09.2021 г. и е коригирано към 31.12.2021 г., като увеличението на капитала е отразено в баланса на МЗ.

Не е спазен принципът на начисляване, съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 1, т. 4 от Закона за счетоводството, за признаване на ефектите от сделки и други събития

²⁸ ОД №№ 1, 4 и 7

в момента на тяхното възникване, независимо от момента на плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

3. В ЦУ на МЗ, получено дарение на бързи антигенни тестове, на стойност 975 671 лв.,²⁹ съгласно договор за дарение между Европейската комисия и Министерство на здравеопазването, е осчетоводено неправилно по сметка 7493 „Получени други текущи помощи и дарения в натура от чужбина“, вместо по сметка 7483 „Получени текущи помощи и дарения в натура от Европейския съюз“.³⁰

Не е спазено изискването за осчетоводяването на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. и т. 7.2.2 „За получени текущи дарения в натура от страната, други държави, Европейския съюз и международни организации и от чужбина от раздел“ от раздел IX „Счетоводно отчитане на приходите“ на Счетоводната политика на Министерство на здравеопазването.

4. В ЦУ на МЗ, продадени ваксини, на стойност 3 780 524 лв., са отписани неправилно от баланса на министерството по дебита на сметка 6013 „Разходи за медикаменти и лекарства“, вместо по дебита на сметка 6112 „Балансова стойност на продадени материали“.³¹

Не е спазено изискването за осчетоводяването на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г., и т. 3 „Счетоводно отчитане на материалите“ от раздел V „Краткотрайни материални активи“ на Счетоводната политика на Министерство на здравеопазването.

Не са спазени указанията, дадени с т. 7.24 от ДДС № 20 от 2004 г., относно отразяването на балансовата стойност на продадените стоки и продукция по сметките от подгрупа 611 „Балансова стойност на продадени материални запаси“.

5. В ЦУ на МЗ, предадени ваксини и лекарствени медикаменти на различни институции (нефинансови предприятия и бюджетни организации), на обща стойност 61 981 лв., са осчетоводени правилно по кредита на сметка 3020 „Медикаменти и лекарства-реактиви“, но в неправилна кореспонденция със сметка 7673 „Прехвърлени материални запаси от/към други предприятия от сектор „Държавно управление“, вместо по дебита на.³²

- сметка 6443 „Текущи трансфери в натура за нефинансови предприятия“, за сумата в размер на 8 225 лв., към МБАЛ „Токуда“ ЕАД;

- сметка 7613 „Прехвърлени материални запаси от/към бюджетни организации от подсектор „Централно управление“, за сумата от 36 682 лв., към ВМА – ВРБ към Министерство на отбраната, и за сумата от 17 074 лв., към Медицински институт на МВР – ВРБ към Министерство на вътрешните работи.

Не е спазено изискването за осчетоводяването на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. МЗ.

²⁹ (134 825 броя * 7.236571 лв. единична цена)

³⁰ ОД №№ 3 и 7

³¹ ОД №№ 3 и 7

³² ОД №№ 3 и 7

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 53 от ДДС № 14 от 2013 г., относно обстоятелството, че сметките от група 76, както и други сметки за отчитане на взаимоотношения между бюджетните организации, са структурирани от гледна точка на насрещния контрагент.

6. В ЦУ на МЗ, при вътреобщностно придобиване на респиратори по фактура от 2020 г., на стойност 1 595 595 лв. (данъчната основа), активите са признати през 2020 г. със стойността на фактурата по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“. Издаден е протокол по чл. 117 от ЗДДС от 28.07.2020 г. за начисляване на подлежащия за внасяне данък върху добавената стойност, в размер на 319 119 лв. Същият е осчетоводен през 2021 г.:

- в отчетна група СЕС, по дебита и кредита на сметка 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ в неправилна кореспонденция, съответно със сметки 7997 „Намаление на пасиви (приходно-разходни позиции) от други събития“ и 6997 „Увеличение на пасиви (приходно-разходни позиции) от други събития“, и

- в отчетна група „Бюджет“, по кредита на сметка 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ в неправилна кореспонденция със сметка 6013 „Разходи за медикаменти и лекарства“.

В резултат на това, неправилно са завишени позиции „Намаление на пасиви от други събития“ и „Увеличение на пасиви от други събития“ в отчетна група СЕС и позиция „Разходи за материали“ в отчетна група „Бюджет“, вместо с размера на ДДС да се завиши стойността на придобитите респиратори, признати по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“.³³

Не са спазени указанията на МФ дадени в т. 16.5 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т. 4 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, относно първоначалната оценка на ДМА.

7. При извършени одитни процедури за проверка на начислените амортизации на нефинансови дълготрайни активи, се установиха следните неправилни отчитания:³⁴

7.1. В МЗ, при определяне на амортизационната стойност на амортизируемите активи, не е пренебрегната остатъчната стойност, когато тя е незначителна по размер (до 1 500 лв., съгласно Амортизационната политика на МЗ) спрямо отчетната му стойност.

Не са спазени изискванията на т. 4.2 от СС 4, относно остатъчната стойност на амортизируемия актив когато е незначителна по размер и раздел VIII. Определяне на предполагаемата остатъчна стойност чл. 10 ал. 5 от Амортизационната политика на МЗ.

7.2 За девет³⁵ актива (сгради, сървъри, и др.), признати по сметки от раздел 2 „Сметки за дълготрайни материални и нематериални активи“, с обща отчетна стойност 5 065 469 лв., не е определена остатъчна стойност;

Не е спазен чл. 10 от раздел VIII „Определяне на предполагаема остатъчна стойност“ от Амортизационната политика на Министерство на здравеопазването.

³³ ОД №№ 3 и 7

³⁴ ОД №№ 6 и 7

³⁵ ЦКОДУХЗ Хасково – Сграда с инв. № 00021 и Сграда 2 с инв. № 00023; в НЦТХ - сграда корпус В с инв. № 60182; и в ЦУ на МЗ - Сървърна система, Тип 2 Dell / Dell MX7000 с инв. № 18551, Сървърна система, Тип 2 Dell / Dell MX7000 с инв. № 18552, Специализирано решение за съхранение на резервни копия на данните Dell EMC DD6900 с инв. № 18555 и сгради с инв. №№ 999999-PMC283-003, 999999-PMC283-002 и 999999-01-164.

7.3 В амортизационния план на МЗ не са включени и не е начислявана амортизация на следните активи, с обща отчетна стойност 46 367 лв.:

- в ЦУ на МЗ, информационна система за контрол на медицинска експертиза, призната по сметка 2101 „Програмни продукти и лицензи за програмни продукти“ на стойност 35 400 лв., и санитарен възел в сграда (с ид. н. 39970.505.1097.2) - гр. Крумовград, признат по сметка 2039 „Други сгради“ на стойност 3 141 лв.;

- в ИЦЗПБ, преносим компютър признат по сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ на стойност 1 034 лв.;

- в РЗИ Кърджали, пет броя компютри признати по сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“, на обща стойност 6 312 лв.;

- в РЗИ Пловдив, лиценз за право на ползване на софтуерен продукт признат по сметка 2101 „Програмни продукти и лицензи за програмни продукти“ на стойност 480 лв.

Не са спазени указанията на т. 23 от писмо ДДС № 5 от 2016 г. на МФ, относно нефинансови дълготрайни активи, подлежащи на амортизация.

8. В ЦУ на МЗ, възстановявания на авансово финансиране (по предоставен в предходен отчетен период временен безлихвен заем от Националния фонд), в общ размер на 105 470 810 лв., са осчетоводени правилно чрез трансформирането им в разчет (вземане срещу ЦБ) по сметка 4679 „Разчети с други бюджети за събрани средства и извършени плащания“. Формираният разчет по сметката е следвало да се отпише най-късно в края на месеца, в който е постъпило окончателното/междинно плащане. Към 30.09.2021 г., натрупаната обща сума на разчета е призната неправилно в отчетността на МЗ по кредита на сметка 4679 „Разчети с други бюджети за събрани средства и извършени плащания“ като не е отписван своевременно в края на всеки месец при постъпило окончателно/междинно плащане чрез отнасяне на съответната сума по сметка 7617 „Прехвърлени пасиви (приходно-разходни позиции) от/към бюджетни организации от подсектор "Централно управление"“. Към 31.12.2021 г. разчет (вземане срещу ЦБ) по сметка 4679 „Разчети с други бюджети за събрани средства и извършени плащания“ е отписан.³⁶

Не са спазени указанията на МФ дадени в т.59.1.4 от писмо ДДС № 6 от 2011 г., съгласно които формираният разчет в резултат на трансформирането на погасяване на авансовото финансиране в разчет се отписва най-късно в края на месеца, в който е постъпило окончателното /междинно плащане.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

При извършени одитни процедури за проверка на признатите дълготрайни материални активи се установи, че одитираната организация не осъществява ефективен контрол върху строителната документация за извършването на строително-монтажните работи. Въведените контроли не са разкрили и коригирали неправилни отчитания, цитирани в одитния доклад, свързани с възлагане и отчитане на строително-монтажни дейности, като са констатирани следните обстоятелства: 1) В РЗИ Кюстендил, във връзка с извършените разходи за довършителни ремонтни дейности на западното крило на

³⁶ ОД №№ 5 и 7

сградата на РЗИ-то са приложени три броя оферти,³⁷ като те се различават по количества строителни и монтажни работи.³⁸ 2) От РЗИ Кюстендил, във връзка с извършените разходи за довършителни ремонтни дейности на западното крило - втори етап, на одитния екип са предоставени два пъти по пет акта Образец 12, първо със строител „Омега Билд Корект“ ЕООД, а след това със строител „Деприя – клон България“ КЧТ. Актовете Образец 12 са с еднакви дати и извършени видове и количества строителни и монтажни работи, които подлежат на закриване.³⁹ От одитираната организация не е осъществен ефективен контрол върху строителната документация след отпускане на средствата за извършването на строително-монтажните работи.

Въведените контроли не обхващат всички рискове, свързани с отчитането на приходите и разходите, активите, пасивите, на промените в дела на инвестицията на МЗ в предприятията в страната и др., съобразно спецификата на дейността на МЗ.

В подкрепа на констатациите са събрани 12 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. Екзарх Йосиф № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 417 от 17.11.2022 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Министерството на здравеопазването и един за Сметната палата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Цветан Цветков)

³⁷ от „Омега Билд Корект“ ЕООД, „Боб Слав“ ЕООД и Деприя - клон България - КЧТ

³⁸ Офертата на „Боб Слав ЕООД“ е без включени скрити работи, офертата на „Омега Билд Корект“ ЕООД е с включени непредвидени разходи, а в офертата на „Деприя“ - клон България - КЧТ не е упоменато.

³⁹ ОД №№ 2 и 7

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
1	РД № ТК-2.16-1 за извършена проверка относно установените некоригирани неправилни отчитания при извършения одит на ГФО на Министерство на здравеопазването към 31.12.2020 г.	69
2	РД № ТК-2.15-1 за процедури по същество - преглед и анализ на данни от счетоводни регистри, в това число проверка на счетоводни документи на съществени позиции по счетоводни сметки на Министерство на здравеопазването, попаднали в обхвата на извадката: дълготрайни активи по счетоводни сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“, 2031 „Административни сгради“, 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“, 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“, 2059 „Други транспортни средства, вътрешни некасови трансфери по сметка 7601 „Вътрешни некасови трансфери между отчетни групи „Бюджет“ и „Сметки за средства от Европейския съюз“ (СЕС)“ в ЦУ на МЗ, НЦОЗА и НЦЗПБ, незавършено строителство и основен ремонт по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в РЗИ Кюстендил в отчетна група „Бюджет“ и отчетени разходи по параграф 52-00 „Придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА)“ в отчетна група СЕС-КСФ в ЦУ на МЗ.	369
3	РД № ТК-2.15-2 за процедури по същество - преглед и анализ на данни от счетоводни регистри, в това число проверка на счетоводни документи за материални запаси по сметка 3020 „Материали“ и разходи по сметка 6013 „Разходи за медикаменти и лекарства“ и подпараграф 10-12 „Медикаменти“ в ЦУ на МЗ, НЦТХ, РЦТХ Пловдив в отчетна група „Бюджет“ и в НЦЗПБ в отчетна група СЕС, разчети с доставчици от чужбина по сметка 4030 „Задължения към доставчици от чужбина“ и задбалансови активи по сметки 9909 „Активи в употреба, изписани като разход“ в отчетна група „Бюджет“ в ЦУ на МЗ.	83
4	РД № ТК-2.16-10 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка на осчетоводяванията по сметки 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“ и 5112 „Участия в съвместно контролирани предприятия в страната“ във връзка с дела на инвестициите на Министерство на здравеопазването в търговските дружества.	7
5	РД № ТК-2.16-11 за процедури по същество (тестове на детайлите) за правилното осчетоводяване на разчети с други бюджети за събрани средства и извършени плащания по сметка 4679 „Разчети с други бюджети за събрани средства и извършени плащания“ и подпараграф 88-02 „Събрани средства и извършени плащания от/за бюджети по държавния бюджет	17

	(+/-)“ в отчетна група „Бюджет“, временни безлихвени заеми по сметка 4622 „Временни безлихвени заеми от/за сметки за средствата от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление"“ и параграф 77-00 „Временни безлихвени заеми между сметки за средствата от Европейския съюз (нето)“ в отчетна група СЕС-КСФ и събрани средства и извършени плащания от/за сметки за СЕС по подпараграф 88-03 „Събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)“ в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС в ЦУ на МЗ.	
6	РД № ТК-2.27 за тестове на контрола и за процедури по същество (тестове на детайлите) по отношение на начислените амортизации на нефинансови дълготрайни активи.	35
7	РД № ГФО-2.16-7 за извършена проверка относно установените некоригирани неправилни отчитания при извършено предварително проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на Министерството на здравеопазването към 30.09.2021 г.	104
8	РД № ГФО-2.25 за проверка на счетоводните операции, свързани с изпълнение на указанията, дадени с ДДС № 20 от 2004 г. и ДДС № 14 от 2013 г. относно начисляване на провизии, приходи и разходи по корективни сметки в края на отчетната година в т. ч. и по сметки 4230 „Провизии за бъдещи плащания към персонала“, 4523 „Други задължения (приходно-разходни позиции) към бюджетни организации от подсектор "Централно управление"“, 4970 „Коректив за задължения към бюджетни организации“, 6047 „Разходи за провизии за персонал“ и 6048 „Сторнирани разходи за провизии за персонал“ в Център за спешна медицинска помощ (ЦСМП) София град и Централно управление на Министерство на здравеопазването (ЦУ на МЗ).	30
9	РД № ГФО-2.16-2 за процедури по същество за проверка и анализ на отчетените стопански операции, за които е установено значително изменение в салдата и оборотите към 31.12.2021 г. спрямо салдата от предходния отчетен период по сметки 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ в МЗ - ЦУ и РЗИ Благоевград и 5322 „Предоставени дългосрочни заеми и временна финансова помощ на предприятия от сектор "Държавно управление"“ в МЗ - ЦУ в отчетна група „Бюджет“, 4020 „Доставчици по аванси от страната“ в МЗ - ЦУ и РЗИ Плевен и 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“ в МЗ - ЦУ и НЦОЗА в отчетна група СЕС и 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ в МЗ - ЦУ и ДПБ Кърджали и 5013 „Текущи банкови сметки в левове“ в ДПБ Кърджали и ДПБ Раднево в отчетна група ДСД.	22
10	РД № ГФО-2.16-3 за процедури по същество за проверка и анализ на счетоводното отчитане на съществени позиции по	17

	сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“, 2031 „Административни сгради“, 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“, 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“, 2059 „Други транспортни средства“, 7601 „Програмни продукти и лицензи за програмни продукти“ и незавършено строителство и основен ремонт по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в ЦУ на МЗ и ДПБ „Курило – Нови Искър“ в отчетни групи „Бюджет“ и отчетени разходи по подпараграф 52-03 „Придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения“ в отчетни групи „Бюджет“ и СЕС КСФ в МЗ – ЦУ и ДПБ „Курило – Нови Искър“.	
11	РД № ГФО-2.16-6 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка на осчетоводяванията по сметки 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната“, 5112 „Участия в съвместно контролирани предприятия в страната“ и 7995 „Увеличение на финансови активи (финансиращи позиции) от други събития“ и по подпараграф 70-01 „Придобиване на дялове и акции и увеличение на капитала и капиталовите резерви (-)“ във връзка с дела на инвестициите на Министерство на здравеопазването в търговските дружества.	64
12	Констативен протокол от 16.06.2022 г.	24